

VU Research Portal

Kroniek. Politie en wetenschap

Janssen, J.H.L.J.; Venderbosch, A.

published in

Tijdschrift voor Criminologie
2014

DOI (link to publisher)

[10.5553/tvc/0165182x2014056001005](https://doi.org/10.5553/tvc/0165182x2014056001005)

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Janssen, J. H. L. J., & Venderbosch, A. (2014). Kroniek. Politie en wetenschap. *Tijdschrift voor Criminologie*, 56(1), 81-90. <https://doi.org/10.5553/tvc/0165182x2014056001005>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

KRONIEK

Politie en wetenschap

Janine Janssen & Annemieke Venderbosch

Drie jaar geleden verscheen een kroniek over de relatie tussen politie en wetenschap in de kolommen van dit tijdschrift, waarbij gebruik werd gemaakt van het huwelijk als metafoor voor de samenwerking tussen de politieke en de academische wereld (Janssen, 2011). Aan het slot van dat betoog werd de opmerking geplaatst dat met de komst van de Nationale Politie begin 2013 de vraag hoe die relatie er tussen politie en wetenschap uitziet, wellicht opnieuw bekeken dient te worden (Janssen, 2011). Inmiddels is bij de politie een van de grootste reorganisaties uit de Nederlandse geschiedenis van start gegaan. Hoewel dit proces nog niet zo lang geleden is begonnen en nog jaren in beslag zal nemen – op dit moment valt nog niet voor alle facetten van dit proces exact aan te geven hoe een en ander concreet uitgewerkt zal worden – lijkt het ons goed om begin 2014 de huwelijkse staat van politie en wetenschap opnieuw te bezien.

In deze kroniek staan wij met name stil bij de vraag wat de vorming van één nationaal korps op dit moment voor gevolgen lijkt te hebben voor de relatie tussen wetenschap en politie. Een belangrijke kanttekening bij deze kroniek is wel dat de formele besluitvorming en regelgeving rond de inbedding en taken van met name de Politieacademie nog niet zijn afgerond. Om die reden zijn wij hier uitermate bescheiden in het doen van harde uitspraken over ontwikkelingen in de (nabije) toekomst. De Politieacademie is tenslotte een belangrijke partij waar het de relatie tussen politie en wetenschappelijk onderzoek betreft.

In de eerste paragraaf staat de wetenschapsbeoefening binnen de politie centraal. Vervolgens wordt ingegaan op onderzoek dat buiten de politie wordt gedaan, maar dat de politie als object van studie heeft of anderszins relevant is voor de politie omdat er bijvoorbeeld fenomenen op het gebied van veiligheid en criminaliteit worden bestudeerd die de politie uit hoofde van haar taken aanpakt. Daarbij gaan we uitsluitend in op onderzoek dat in opdracht van de politie wordt uitgevoerd. Er vindt uiteraard ook relevant onderzoek over de politie of over thema's die de politie raken plaats zonder dat de politie daartoe opdracht geeft – denk in dit verband bijvoorbeeld aan het actuele thema 'etnisch profileren' (Amnesty International, 2013) –, maar met name op het terrein van het verstrekken van onderzoeksopdrachten door de politie gaat de komende jaren veel gebeuren.

Wetenschap binnen de politie

De nationale politie: één korps

Sinds 1 januari 2013 kent Nederland een nationale politie. De Nationale Politie is één korps dat bestaat uit tien regionale eenheden, één Landelijke Eenheid en het

Politiedienstencentrum (PDC) voor de bedrijfsvoering (Nationale Politie, 2012). Zowel op eenheidsniveau als bij de Landelijke Eenheid bestaat geen wetenschappelijke afdeling. Maar sinds in de jaren negentig van de vorige eeuw bij de politie op basis van het principe van *intelligencegestuurd politiewerk* (IGP) wordt gewerkt (Kop & Klerks, 2010; Versteegh e.a., 2010; Duijn, 2012), buigen analisten en onderzoekers¹ zich ook op regionaal en landelijk niveau over vragen op het terrein van veiligheid en criminaliteit die de politie het hoofd moet zien te bieden. Hoewel deze professionals deels academisch geschoold zijn en gebruik maken van een instrumentarium en methodologie die (academisch gebonden) onderzoekers op het gebied van veiligheid en criminaliteit eveneens hanteren (zie bijvoorbeeld over sociale netwerkanalyse bij de aanpak van georganiseerde misdaad: Duijn, 2013; Jones, 2013), is het de vraag in hoeverre ‘analyseproducten’ – zo worden de resultaten van analyses binnen de Nederlandse politie genoemd – in het kader van *intelligence* als wetenschap kunnen worden bestempeld. Dat heeft er niet alleen mee te maken dat dergelijke bij de politie gemaakte analyses sterk gericht zijn op onderbouwing van besluitvorming en weinig theoretisch geïnspireerd. Daar valt immers tegen in te brengen dat juist omdat er op basis van intelligenceproducten concrete beslissingen over de wijze waarop gestalte wordt gegeven aan politieke taken zoals opsporing, handhaving en noodhulp worden genomen, analisten en onderzoekers door hen gebruikte gegevens, methoden en uitkomsten op validiteit en betrouwbaarheid kritisch zouden moeten beoordelen. Een ander belangrijk aspect van de uitkomsten van *intelligence* is het feit dat het geen geanonimiseerde casuïstiek betreft en de uitkomsten doorgaans dus niet openbaar worden en daardoor ook niet hun weg naar een wetenschappelijk forum vinden: intelligenceproducten lijken daarbuiten te staan.

De Politieacademie

Met de komst van de Nationale Politie is ook de vraag gerezen hoe de Politieacademie² in het nieuwe bestel zou moeten worden ingepast. In brieven van de minister van Veiligheid en Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer van 19 april 2013 en 5 juni 2013 is erop gewezen dat de Nationale Politie alle belang heeft bij een onafhankelijk en kritisch uitgevoerd wetenschappelijk onderzoek. In de vorige kroniek (Janssen, 2011) is beschreven hoe aan de Politieacademie onderzoek wordt verricht binnen lectoraten en kenniskringen. Aan die kenniskringen nemen korpsen, universiteiten, hogescholen of collega-instellingen uit

- 1 Voor de komst van de Nationale Politie deden met name in een aantal grote regiokorpsen daar aangestelde onderzoekers ook wel (kleinere) onderzoeken, al dan niet in samenwerking met onderzoeksinstituten. Amsterdam-Amstelland kende bijvoorbeeld het in 2006 gestarte Juxta-programma, waarbinnen twaalf academici anderhalf jaar de mogelijkheid werd geboden om individueel of in groepsverband onderzoek te doen binnen het korps (zie bijv. Bouman, 2008; Çankaya, 2008). Ook verschenen er proefschriften van de hand van politiemensen in samenwerking met regiokorpsen en universiteiten (bijv. Van Caem, 2008; Nap, 2012). Daarnaast speelden onderzoekers in regiokorpsen dikwijls ook een belangrijke rol bij de begeleiding van onderzoek dat door externen bij de politie werd uitgevoerd. Het is niet duidelijk hoe deze situatie in de regionale eenheden wordt.
- 2 Zie ook: www.politieacademie.nl/kennisenonderzoek/Pages/default.aspx.

het buitenland deel. In de brief van 5 juni 2013 geeft de minister van Veiligheid en Justitie aan dat zowel de formele als de materiële onafhankelijkheid van de Politieacademie ten opzichte van de Nationale Politie goed geregeld moet worden. De Nationale Politie is er immers bij gebaat dat het onderzoek van en over de politie onafhankelijk en met voldoende kritisch vermogen door de lectoraten en via extern uitbesteed onderzoek kan plaatsvinden. Voor het onderzoek betekent het onder meer dat alleen de Politieacademie de bevoegdheid heeft om onderzoekers te selecteren en aan te sturen en dat onderzoekers onafhankelijk van sturing door de korpschef kunnen functioneren.

In 2004 werden overigens de eerste lectoraten aan de Politieacademie opgericht. De lectoraten zijn geclusterd rondom drie thema's: opsporing, veiligheid & handhaving en professie. Op dit moment kent de Politieacademie de volgende lectoraten: Criminaliteitsbeheersing en Recherchekunde, Crisisbeheersing, Cybersafety, Ethiek en Gezag, Financieel Economische Criminaliteit, Forensisch Onderzoek, Gebiedsgebonden Politie, Intelligence, Lerende Politieorganisatie, Milieucriminaliteit, Openbare Orde en Gevaarsbeheersing, Politiegeschiedenis en Politieleiderschap. Nog niet zo lang geleden is het lectoraat Multicultureel Vakmanschap & Diversiteit opgeheven.³ Of het aantal lectoraten op termijn verder zal worden gereduceerd en welke lectoraten dit dan zijn, is op dit moment nog onderwerp van interne besluitvorming bij de Politieacademie.

Door de Politieacademie zelf is enkele jaren geleden ook een Strategische Onderzoeksagenda ontwikkeld (Politieacademie, 2011). De agenda was rond vier thema's georganiseerd: gezag (vertrouwen en legitimiteit), positie (relaties die de politie met haar omgeving onderhoudt), prestaties (effectiviteit) en professionalisering (ontwikkelingen op het terrein van vakmanschap). De agenda was een eerste poging om meer ordening te brengen in de onderzoeksactiviteiten bij de politie en in beeld te brengen op welke domeinen onderzoek gewenst was. Aan de hand van deze agenda wilde de Politieacademie een antwoord geven op veelgehoorde kritiek op onderzoek over en ten behoeve van de politie: de kennisinfrastructuur van de politie is te beleids- en incidentgericht en bovendien te gefragmenteerd, er is te weinig accumulatie van kennis, er is te weinig aandacht voor onderzoek op langere termijn en internationale oriëntatie ontbreekt (Bruinsma e.a., 2001; Janssen, 2011).

Een belangrijk onderwerp op de agenda van de Politieacademie was en is nog steeds de mentale druk zoals die door veel politiemensen in hun functioneren ervaren wordt. Dit onderwerp heeft bij de Politieacademie geresulteerd in het programma Versterking Professionele Weerbaarheid (Politieacademie, 2011). Er is binnen dit programma gekozen voor een onderzoeksportefeuille waarbij over een langere periode onderzocht wordt welke factoren effect hebben op weerbaarheid, welke van deze factoren beïnvloedbaar zijn, in welke mate ze weerbaarheid bepalen en hoe op basis van deze inzichten nuttige interventies ontwikkeld kun-

3 Zie voor een voorbeeld over de relatie tussen wetenschap en ideeën over diversiteit bij de politie: www.politietopdivers.nl/media_files/files/klaar_voor_de_toekomst_inhoud.pdf.

nen worden om te kunnen bijdragen aan het versterken van het vakmanschap en de inzetbaarheid (de doelstellingen van het programma). Op dit moment zijn ongeveer 40 onderzoeken in voorbereiding of reeds in uitvoering.⁴ Zo is er onder meer onderzoek gedaan naar de kosten van verminderde weerbaarheid bij de politie (AEF, 2011), naar de mentale zorglijn bij de eenheden en de vraag hoe deze eruit zou moeten zien binnen de context van de Nationale Politie (Gersons e.a., 2012), en loopt er onderzoek naar de achtergronden en belangrijke factoren van suïcide bij de politie in een samenwerkingsverband tussen het programma en de Stichting Arq.⁵

Deze specifieke agenda (Politieacademie, 2011) is indertijd niet landelijk overgenomen als richtinggevend voor politieonderzoek. Het idee van een richtinggevende agenda is echter wel geadopteerd en krijgt nu concreet vorm in een nieuw op te stellen Strategische Onderzoeksagenda voor de politie. In de volgende paragraaf wordt daaraan meer aandacht besteed.

Extern onderzoek in opdracht van de politie: Politie en Wetenschap

Het programma Politie en Wetenschap

Het huidige programma Politie en Wetenschap⁶ is in 2000 opgericht (Venderbosch, 2013). Het initiatief komt van het toenmalige Nederlands Politie Instituut (NPI), dat in de jaren negentig van de vorige eeuw is opgericht als gezamenlijk platform van de Raad van Hoofdcommissarissen, het Korpsbeheerdersberaad en het Hoofdofficierenberaad. Drijvende kracht bij de oprichting van Politie en Wetenschap is de voorzitter van het Korpsbeheerdersberaad, burgemeester Ed d'Hondt van Nijmegen. Zijn *drive* kwam voort uit de overtuiging dat de wetenschappelijke kennisontwikkeling op het gebied van politie en veiligheid achterblijft bij wat nodig is. Daar moest dan ook een krachtige en duurzame impuls aan gegeven worden. Het programma Politie en Wetenschap dat uiteindelijk werd opgericht, kreeg drie taken: kennisontwikkeling, kennisoverdracht en het bouwen van een zogenaamde kennisinfrastructuur voor politieonderzoek. Om hieraan te voldoen worden bij het programma elk jaar onderzoeksprojecten op het gebied van politie en veiligheid aanbesteed door universiteiten en andere onderzoeksinstellingen. Eens per jaar wordt een openbare oproep tot onderzoek – de *Call* – opengesteld, waar de onderzoekswereld op kan reageren. Hieruit wordt een selectie gemaakt van de beste onderzoeksvoorstellen die mogen starten. Daarbij is het voortdurend een zoeken naar een goede balans tussen gedegen, praktijkrelevant en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek dat in staat is diepgewortelde overtuigingen van de politie of gebruikte werkwijzen te problematiseren en te toetsen. Bovendien mogen ook een goede theorievorming en gedegen methodologie niet volledig ondergesneeuwd raken door een al te grote zucht naar praktische toepas-

4 Deze informatie is afkomstig van het intranet van de Politieacademie. Deze site is niet bevestigd voor geïnteresseerden buiten de politie.

5 Idem.

6 Zie ook: www.politieenwetenschap.nl/index_1280.html.

baarheid. Om de politie meer ‘onderzoeksminded’ te krijgen stelt Politie en Wetenschap overigens in beperkte mate ook beurzen en stipendia ter beschikking voor politiemensen. Het kan dan gaan om het uitvoeren van kleinschalig onderzoek of om het testen van veelbelovende toepassingen, waarbij de te maken onkosten worden vergoed. Ook kan de beurs aangewend worden voor stage in binnen- of buitenland.

In de Calls van Politie en Wetenschap staat vooral wetenschappelijk onderzoek centraal dat bijdraagt aan praktische kennis voor de uitvoering van politiewerk. Dat blijkt duidelijk uit de onderzoeksthema’s die in deze Calls genoemd worden: bijvoorbeeld ‘Professie en Praktijk’ (Call 2012 Politie en Wetenschap) en ‘Vakmanschap en Verandering’ (Call 2013 Politie en Wetenschap). Globaal genomen zijn er twee onderzoekslijnen: aan de ene kant gaat interesse uit naar maatschappelijke trends en ontwikkelingen – bijvoorbeeld op het terrein van economie, cultuur, migratie, geopolitiek en/of technologie – die mogelijk consequenties hebben voor het politiewerk. In dit verband kan bijvoorbeeld gedacht worden aan aandacht voor internationale aspecten van (georganiseerde) misdaad of het ontstaan en de verdere opkomst van nieuwe delictsvormen zoals cybercrime. Aan de andere kant bestaat er ook behoefte aan evaluatie van bestaande en gebruikte werkwijzen, organisatieaspecten en verder onderzoek naar nieuwe manieren van aanpak en uitvoering van specifieke politietaken. Tot op welke hoogte is er bijvoorbeeld ruimte om burgers bij opsporing te betrekken of *social media* in te zetten bij het contact met burgers? Hoe is het eigenlijk gesteld met informatiestromen (bijvoorbeeld tussen de recherche en de wijkzorg) en de verdere bewerking en analyse van data binnen de politie? Hoe dient te worden omgegaan met de altijd aanwezige spanning tussen de eisen en wensen van de politieorganisatie en die van de individuele politiemedewerker?

De volgende twee voorbeelden zijn illustratief voor recent verschenen onderzoek dat in opdracht van de politie is uitgevoerd en waarin sterk de nadruk ligt op enerzijds een door de politie concreet aan te pakken probleem en anderzijds de organisatie en uitvoering van het politiewerk. Zo is er onlangs een onderzoek gepubliceerd in de reeks Politiekunde van Politie en Wetenschap, waarin is gekeken hoe het leden van oude jeugdgroepen is vergaan (Ferwerda e.a., 2013). In dit onderzoek wordt meer inzicht in de ontwikkeling van (jeugd)criminaliteit vertaald naar de aanpak door onder andere de politie. In het onderzoek is gekeken wat er gebeurd is met leden van drie criminele jeugdgroepen die reeds actief waren aan het einde van de jaren negentig van de vorige eeuw. Straatterreur, wapengeweld, handel in verdovende middelen, intimidatie, bedreiging, overvallen en inbraken stonden namelijk op het repertoire van deze groepen. In dit casusonderzoek wordt systeem-informatie uit de politieregistraties en dossiers gecombineerd met de straatinformatie van wijkagenten en andere deskundigen binnen politie, gemeente, jongerenwerk en het Openbaar Ministerie. Wanneer we voor de leden van de drie groepen de balans opmaken, is de conclusie niet positief. Het leeuwendeel van de jongens is medio 2012 nog steeds crimineel actief. Een belangrijke les is om intimiderend en gewelddadig groepsgedrag al in een vroeg

stadium aan te pakken en niet als 'simpel kwajongensgedrag' weg te wuiven. Verder is het belangrijk om bij een aanpak ook de sociale (soms criminele) omgeving te betrekken en niet alleen te kijken naar individuele jongeren of de jeugdgroep. Bekeken moeten worden waar de omgeving de criminaliteit van de jongere(n) versterkt of waar die omgeving juist de criminaliteit afremt.

In een ander actueel onderzoek staat niet een criminaliteitsfenomeen centraal, maar gaat het om de vraag hoe de politie gestalte geeft aan haar taak. In het volgende voorbeeld gaat het om een onderzoek gericht op politievakmanschap, in het kader waarvan gesproken is met de recherchebazen zelf over de organisatie van de opsporing en de dilemma's waar zij tegenaan lopen (Van der Torre e.a., 2013). De regionale en lokale opsporing wordt naar hun mening in Nederland te veel gericht op (ernstige) delicten en te weinig op de achterliggende criminele structuren. Het blijkt dat dwalingen in de opsporing, zoals de Schiedammer Parkmoord, vooral hebben geresulteerd in een grote aandacht voor de kwaliteit van een grootschalig opsporingsonderzoek (TGO) naar ernstige delicten, zoals moord. Dat heeft tot een nieuw dilemma in de opsporing geleid. De grote tijdsinvesteringen van de politie in TGO-onderzoeken en in opsporingsonderzoeken naar delicten die veel prioriteit hebben (bijvoorbeeld woninginbraak of overval) creëren criminele kansen voor georganiseerde criminele structuren die zich toeleggen op delicten die minder snel resulteren in een melding of aangifte, zoals drugshandel, drugsproductie, mensenhandel of fraude. De onderzoekers pleiten onder andere voor meer afstemming tussen projectmatige onderzoeken naar criminele netwerken en de moordonderzoeken, om uiteindelijk de criminele kopstukken achter een moord te kunnen bestraffen.

Een nieuwe speler: de Politieonderwijsraad

In de afgelopen jaren is zowel bij de politie als bij het ministerie van Veiligheid en Justitie de behoefte gegroeid om onderzoek van en naar de politie meer centraal te coördineren en wettelijk te verankeren. In de brief van de minister van Veiligheid en Justitie van 5 juni 2013 wordt daarom aangekondigd dat de reeds bestaande en wettelijk verankerde Politieonderwijsraad (POR)⁷ zal worden uitgebreid met een kennis- en onderzoeksfunctie. Alle taken die nu door de Commissie Politie en Wetenschap worden uitgevoerd, worden met een nog aankomende wetswijziging onder verantwoordelijkheid van de POR gebracht met de daarbij passende ondersteuning. De POR zal ook op dit terrein de minister gaan adviseren en daarover met de betrokken partijen afstemmen. Er komt dus een nieuwe speler op het veld van politie en wetenschap. Maar wat is de POR precies?

De POR is een adviesorgaan, waarvan de positie en taken zijn geregeld in de Wet op het LSOP en het politieonderwijs, die op 1 april 2003 in werking is getreden.⁸ De Raad adviseert de minister van Veiligheid en Justitie (gevraagd en ongevraagd) over het Nederlandse politieonderwijs. Daarnaast fungeert de POR als

7 Zie ook: www.politieonderwijsraad.nl/.

8 Wet van 18 februari 2003 (Wet op het LSOP en het politieonderwijs), *Stb.* 2003, 52, 1 april 2003 in werking getreden.

een afstemmingsorgaan tussen direct en indirect betrokkenen bij het Nederlandse politieonderwijs. De Raad is breed samengesteld met belanghouders uit het korps Nationale Politie, de Politieacademie, de politievakbonden, het Openbaar Ministerie, het openbaar bestuur, het middelbaar en hoger beroepsonderwijs en de universiteiten.

De Strategische Onderzoeksagenda politie

Een belangrijke extra taak van de POR wordt om de minister te adviseren over een nieuw op te stellen Strategische Onderzoeksagenda voor de politie – hoewel de naam hetzelfde is, is dit dus een andere dan de hiervoor genoemde agenda van de Politieacademie uit 2011 – die op basis van de behoeftestelling van de Nationale Politie door de Politieacademie zal worden geformuleerd (brief minister van 5 juni 2013). Op deze manier kunnen binnen de POR onderzoek en onderwijs elkaar ‘voeden’. Hiervoor wordt een nieuwe Commissie Kennis en Onderzoek onder de POR ingesteld. De Commissie Kennis en Onderzoek heeft als hoofdtaak om de jaarlijkse advisering aan de minister over de Strategische Onderzoeksagenda politie gereed te maken en in dat kader de afstemming tussen partijen en de beïnvloeding door diverse belanghebbenden mogelijk te maken. De Strategische Onderzoeksagenda wordt op basis van de behoefte van de Nationale Politie opgesteld door de Politieacademie en zal voor de duur van vier jaar richtinggevend zijn voor de thema's voor onderzoek bij de politie. Wel zal er de mogelijkheid zijn om de thema's jaarlijks te herijken.

De agenda zal bestaan uit een deel dat zich richt op onderzoek dat de politie – dat wil zeggen de Politieacademie – zelf gaat uitvoeren en een deel dat extern zal worden uitbesteed, zoals ook altijd is gedaan door Politie en Wetenschap. De aanbesteding en begeleiding van onderzoek door derden behoren vanaf 1 januari 2014 tot de taak van de Commissie Kennis en Onderzoek. De Commissie staat onder voorzitterschap van de voorzitter van de inmiddels opgeheven Commissie Politie en Wetenschap. Vertaling van onderzoek ten behoeve van het onderwijs en andere vormen van kennisborging zijn belangrijke aandachtspunten voor de Commissie Kennis en Onderzoek.

Na de brief van de minister van 5 juni 2013 is er veel gebeurd. De Politieacademie is samen met de Nationale Politie druk bezig om de inbreng van zowel de politie als de wetenschap bij het benoemen van relevante onderzoeksthema's te organiseren. Het bevorderen van betrokkenheid binnen de politietop is een belangrijk onderdeel in het proces van het opstellen van de Onderzoeksagenda, waarbij ook het politieonderwijs moet worden betrokken. De Strategische Onderzoeksagenda zal op 27 mei 2014 worden voorgelegd aan de Commissie Kennis en Onderzoek, die advies uitbrengt aan de POR, waarna de Onderzoeksagenda met een advies van de POR wordt aangeboden aan de minister van Veiligheid en Justitie. De verwachting is dat de Strategische Onderzoeksagenda vanaf 2015 leidend zal zijn voor het onderzoek bij de politie.

Het komend jaar zal ongetwijfeld duidelijker worden hoe sturend de nieuwe Onderzoeksagenda zal worden bij het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek

en dus ook wat onderzoekers hier zelf van gaan merken, zoals de mate waarin de onderzoeksthema's concreet worden uitgewerkt tot onderzoeksvragen en de ruimte die daarbinnen blijft bestaan voor eigen invulling door onderzoekers. De Nationale Politie heeft er grote behoefte aan om meer grip te krijgen op wetenschappelijk onderzoek, hoewel men het belang van onafhankelijk onderzoek erkent. Zo wil de politie het grote aantal aanvragen voor wetenschappelijk onderzoek dat bij de verschillende eenheden binnenkomt, meer gaan coördineren door aan een toestemmingsprocedure te werken. Onderzoek bij de politie mag daarmee pas plaatsvinden als opdrachtgevers voor het onderzoek een aanvraag voor medewerking hebben ingediend bij de korpsleiding. De Nationale Politie bepaalt dan vervolgens of er aan het onderzoek wordt meegewerkt en welke eenheden dit zullen zijn. Deze behoefte aan meer coördinatie van de aanvragen is op zich heel begrijpelijk. Het is wel zaak om een onderzoeksproces te ontwikkelen dat zowel werkbaar is voor de politie als voor wetenschappelijk onderzoekers, waarbij aan de belangen van de politie tegemoet wordt gekomen, maar ook de randvoorwaarden om tot kwalitatief goed wetenschappelijk onderzoek te komen, in het oog worden gehouden.

Bij het schrijven van de Call 2013 is al nauw samengewerkt met de politie en ervaring opgedaan met een inventarisatie bij de politie van onderzoeksthema's. In het onderzoeksprogramma dat recent gestart is met nieuwe onderzoeken op basis van deze Call (Politie en Wetenschap, 2014) komen veel thema's terug. We geven hier tot slot een aantal voorbeelden: door de Radboud Universiteit wordt onderzoek gedaan in samenwerking met het bureau Administratieve Lastenverlichting naar achtergronden van 'onnodige bureaucratisering' bij de Nederlandse politie. Dit onderwerp werd veel genoemd in de inventarisatie bij de politie van gewenste onderzoeksthema's. Uitgangspunt hierbij is dat aan 'onnodige bureaucratisering' moeilijk te doorgronden complexe en dynamische processen ten grondslag liggen. Inzichten in de factoren en processen die hieraan bijdragen, is van belang voor de onderbouwing van de thans lopende programma's om bij de Nederlandse politie de 'onnodige bureaucratie' terug te dringen en zo meer ruimte te creëren voor het 'echte politiewerk' en voor het noodzakelijke vakmanschap bij de politie. Verder gaat de Universiteit Leiden onderzoek doen naar aard, omvang en modus operandi van identiteitsfraude. Ook deze onderzoeksvraag kwam specifiek voort uit de inventarisatie bij de politie. In westerse samenlevingen is identiteitsfraude een snel groeiend maatschappelijk probleem. De kennis omtrent de aard, omvang en modus operandi bij identiteitsfraude is tot op heden zeer beperkt. Het doel van het voorgestelde onderzoek is aan de hand van grootschalige, representatieve gegevens de aard en omvang in kaart te brengen. Tot slot gaat Bureau Bruinsma in samenwerking met het lectoraat Intelligence van de Politieacademie onderzoeken op welke wijze de resultaten uit politieke strategische analyseproducten worden overgedragen en benut bij met name de aanpak van georganiseerde misdaad en op welke manier deze overdracht en toepassing kunnen worden verbeterd. Het doel is om bij te dragen aan het beter benutten van informatie uit – en onderliggend aan – politieke strategische analyses bij in het bijzonder de aanpak van criminele samenwerkingsverbanden (CSV's) in Nederland. De resultaten geven de

Nederlandse politie een hulpmiddel bij het sturen op een goede overdracht en benutting van haar eigen strategische analyses.

Slot

Aan de hand van de metafoor van het huwelijk is in de vorige kroniek (Janssen, 2011) aangegeven dat een goede relatie tussen politie en wetenschap niet vanzelf tot stand komt. Volgens een bekend gezegde is liefde immers een werkwoord. Het is echter goed als beide partners elkaar nodig hebben, dan groeien ze naar elkaar toe: zonder medewerking van de politie krijgen onderzoekers geen entree in de politiepraktijk. Een goede entree tot die praktijk maakt verder dat onderzoekers ook projecten uit kunnen voeren waarvan de resultaten ingezet kunnen worden in diezelfde praktijk. Omgekeerd heeft een professioneel politieapparaat kritisch onderzoek nodig dat niet alleen inzicht biedt in de (uitvoering van) haar taken, maar ook voorspiegelt wat in de samenleving speelt en leeft. Wie jong en verliefd is, maakt het vaak niet zoveel uit dat hij of zij weinig weet van de achtergrond van zijn of haar oogappel. Oudere geliefden – zoals politie en wetenschap – zijn echter minder roekeloos: de karakters en de eigen identiteit hebben zich al uitgekristalliseerd en laten zich niet zomaar samensmelten. Om de relatie tussen politie en wetenschap te laten floreren is het dan ook te hopen dat de concrete invulling van de in deze kroniek beschreven ontwikkelingen binnen de Nationale Politie snel duidelijk worden.

Literatuur

- AEF (2011). *De prijs die je betaalt...* Apeldoorn: Politieacademie.
- Amnesty International (2013). *Proactief politieoptreden vormt risico voor mensenrechten. Etnisch profileren erkennen en aanpakken*. Amsterdam: Amnesty International.
- Bouman, A. (2008). *Politiewerk achter de multiculturele voordeur. Eergeweld en huwelijksdwang in antropologisch perspectief*. Amsterdam: Politie Amsterdam-Amstelland.
- Bruinsma, G.J.N., Haen Marshall, I. & Bunt, H.G. van de (2001). *Met het oog op de toekomst. Verkenning naar de kennisvragen over misdaad en misdaadbestrijding in 2010*. Den Haag: AWT.
- Caem, B. van (2008). *Verborgene kracht. Burgerparticipatie op het vlak van veiligheid*. Amsterdam: Vrije Universiteit.
- Çankaya, S. (2008). *Welkom in politië*. Amsterdam: Politie Amsterdam-Amstelland.
- Duijn, P. (2012). Intelligencegestuurd politie(mensen)werk. *Proces*, 1, 5-18.
- Duijn, P. (2013). Stilstaan of meebewegen. *Proces*, 3, 176-189.
- Ferwerda, H., Beke, B. & Bervoets, E. (2013). *Jeugdgroepen van toen. Een casusonderzoek naar de leden van drie criminele jeugdgroepen uit het einde van de vorige eeuw* (Politiekunde 59). Apeldoorn: Politie en Wetenschap/Reed Business.
- Gersons, B.P.R. (2012). *Blauwdruk mentale zorglijn*. Diemen: Arq.
- Janssen, J. (2011). Kroniek politie en wetenschap. *Tijdschrift voor Criminologie*, 53(2), 163-172.
- Jones, A. (2013). One size does not fit all. *Proces*, 3, 162-175.
- Kop, N. & Klerks, P. (2010). *Intelligencegestuurd politiewerk*. Apeldoorn: Politieacademie.

- Nap, J. (2012). *Vragen naar goed politiewerk: belangstellend ontwikkelen van de alledaagse praktijk. Een proeve van normatieve professionalisering*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- Nationale Politie (2012). *Route Nationale Politie*. Apeldoorn: Kwartiermaker Nationale Politie.
- Politieacademie (2011). *Strategische Onderzoeksagenda politie. Gezag, positie, prestaties, professionalisering*. Apeldoorn: Politieacademie.
- Politie en Wetenschap (2014). *Onderzoeksprogramma 2014*. Apeldoorn: Politie en Wetenschap.
- Torre, E.J. van der, Duin, M.J. van & Bervoets, E. (2013). *Recherchebazen* (Politiewetenschap 67). Apeldoorn: Politie en Wetenschap/Reed Business.
- Venderbosch, A. (2013). Politie en wetenschap: waarom zij elkaar nodig hebben. *Proces*, 3, 190-198.
- Versteegh, P., Plas, Th. van der & Nieuwstraten, H. van (2010). *The best of three worlds. Effectiever politiewerk door een probleemgerichte aanpak van hot crimes, hot spots, hot shots en hot groups*. Apeldoorn: Politieacademie/Lectoraat Intelligence.